

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Uitgangspuntennotitie 'Deventer, een veilige haven'
Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,
Voorstelnummer : 2025-5
Datum B en W besluit : 28-01-2025
Team : DEV-PRO-WG

Inleiding

Voor u ligt de uitgangspuntennotitie voor de visie op vluchtelingen opvang en huisvesting. Over de ontwikkeling van dit beleidskader en het proces bent u geïnformeerd via raadsmededelingen (2024-549 en 2024-449). U wordt gevraagd om de notitie vast te stellen waarmee de raad richting geeft aan de uiteindelijke visie.

Deventer vindt het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten. We bieden bescherming en perspectief aan mensen die op de vlucht zijn voor oorlog, vervolging en geweld. We nemen hierin onze verantwoordelijkheid en hebben een zorgplicht. Bovendien voeren wij een wettelijke taak uit om mensen op te vangen. Dit is onder andere vastgelegd in de Spreidingswet, de Tijdelijke Wet Opvang voor ontheemde Oekraïners, de Huisvestingstaakstelling voor statushouders en de Wet Inburgering. Met een integraal beleidskader kunnen we beter en afgewogen besluiten nemen over toekomstige opgaven. Hieronder beschrijven we kort de ambitie en uitgangspunten, zoals ook verwoord in de bijgevoegde uitgangspuntennotitie.

Ambitie en uitgangspunten

Deventer is en blijft een gastvrije Hanzestad waar iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Dit geldt ook voor vluchtelingen. Zoals in de inleiding verwoord, nemen we hierin onze verantwoordelijkheid en vinden we het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en bescherming te bieden. Nieuwkomers zijn medebewoners die Deventer kunnen verrijken.

De gemeente Deventer wil een veilige haven zijn. We bieden bescherming en perspectief en zien vluchtelingen als kans en verrijking van onze samenleving, ongeacht de uitdagingen die er ook zijn. De Deventer traditie van 'noaberschap' is een 'verbindende kracht', die we behouden en versterken.

In het kader van deze visie zetten we in op voldoende en humane opvang, passende huisvesting en daarbij behorende voorzieningen. Zoals eerder beschreven zien wij het vraagstuk in samenhang met verschillende beleidsterreinen zoals inburgering, werk en inkomen, wonen, meedoen, onderwijs, economie, zorg en welzijn. In onze afwegingen voor (nieuwe) opvanglocaties, huisvesting en integratie houden wij rekening met draagkracht en draagvlak in wijken en dorpen, en weten we dat we soms lastige besluiten moeten nemen. Communicatie en verbinding maken (van 'onbekend maakt onbemind' naar 'bekend maakt bemind') spelen een cruciale rol. We streven ernaar om bewoners zo goed mogelijk te betrekken.

De uitgangspunten zijn onderverdeeld in 3 hoofdthema's:

1. Humane opvang: we voldoen op z'n minst aan de taakstelling voor statushouders, de spreidingswet voor asielzoekers en de inspanningsverplichting voor Oekraïense ontheemden en gaan ervan uit dat dit voorlopig nodig blijft. We zoeken naar structurele, toekomstbestendige opvanglocaties en houden rekening met draagvlak en draagkracht in wijken en dorpen.
2. Iedereen telt en doet mee: we investeren in een snelle start, ontmoeting en elkaar leren kennen en maatwerk, passend bij de talenten van nieuwkomers. Door vroeg te investeren in inburgering en deelnemen aan de samenleving, zetten we in op een goede toekomst voor nieuwkomers. We laten het

(arbeids)potentieel en talent ten goede komen aan de Deventer gemeenschap. 3. Het begint bij taal: door taal ontstaat verbindingen en kunnen mensen zich thuis en veilig voelen. Het zo snel mogelijk leren van de taal is het uitgangspunt. We zetten in op taalonderwijs en zorgen ervoor dat kinderen en ouders zo goed mogelijk worden begeleid als zij zich in Deventer hebben gevestigd. We bieden ruimte voor maatwerk, bijvoorbeeld als iemand al een baan heeft.

Raadsvoorstel

De uitgangspuntennotitie vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de uiteindelijke visie voor vluchtelingen opvang en huisvesting

Kern raadsvoorstel

Deventer is een gastvrije Hanzestad en we vinden het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten. We willen een veilige haven bieden voor mensen die vluchten voor geweld, vervolging en oorlog. Ongeacht de landelijke ontwikkelingen en bezuinigingen blijft lokaal de noodzaak voor opvang en inburgering bestaan. De wijze waarop we besluiten nemen over kwesties met een grote maatschappelijke impact, zoals opvanglocaties, is vaak ad-hoc. We willen dit graag veranderen door krachten te bundelen en meer gericht en in samenhang te werk te gaan. Daarvoor stellen we een beleidskader op, gebaseerd op de uitgangspuntennotitie die nu voorligt.

Beoogd resultaat

Met dit raadsvoorstel bieden we de raad de mogelijkheid om de uitgangspunten vast te stellen waarmee richting wordt gegeven aan de Visie 'Deventer, een veilige haven'. De visie is een integraal beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting, waarmee we belangrijke beslissingen beter kunnen afwegen in samenhang met beleid en uitvoering. Dit beleidskader staat los van de feitelijke opvang die we reeds bieden. Het gaat niet direct het opvangprobleem oplossen, maar kan helpen bij toekomstige vraagstukken.

Kader

- * Beleidskader Inburgering (2024)
- * Spreidingswet (2024)
- * Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (2024)
- * Richtlijn tijdelijke bescherming Oekraïne (2022)
- * Huisvestingswet 2014
- * Vreemdelingenwet 2000

Argumenten ten behoeve van de raad

Voor:

- Met het vaststellen van de uitgangspunten heeft de raad de mogelijkheid om te sturen op het beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting en in de gelegenheid om accenten aan te brengen.
- De uitgangspunten en de visie kan de gemeente helpen in het richting geven bij lastige vraagstukken en positie in te nemen

Tegen:

- Er is nog zoveel onduidelijkheid en onzekerheid over de landelijke ontwikkelingen. Daar staat tegenover dat we nu al met de opgave te maken hebben en moeten voldoen aan de nu geldende wetgeving en taakstellingen/

inspanningsverplichtingen.

Betrokken partijen en participatie

- Met de belangrijkste betrokken partijen in de uitvoering zijn gesprekken gevoerd of nog ingepland (Vluchtelingenwerk, NIDOS, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, KonnecteD, vrijwilligersorganisaties etc.)
- We baseren ons op beleidsinformatie vanuit onze eigen programma's (landelijk en lokaal/ regionaal), maar ook op de aanpak van andere gemeenten (Zwolle, Arnhem, Utrecht, Nijmegen)
- We voeren verschillende themasessies om inzicht te krijgen in onze werkwijze en het krachtenveld (netwerkanalyse en evaluatie van locatie 'Hanzeweg').
- In 2025 voeren we een bewonerspanel uit om een beeld te krijgen van de opvattingen en ervaringen van onze inwoners.
- We hebben de Adviesraad Sociaal Domein Deventer (ASDD) geïnformeerd over de voorgenomen visie en wij zullen hen om advies vragen wanneer de concept visie gereed is.
- We organiseren een plenaire bijeenkomst voor alle betrokken partijen om de concept visie met hen te bespreken.
- We hebben werkbezoeken gebracht aan o.a. het AZC Schalkhaar, 2 locaties voor de Oekraïne opvang en onderwijsinstellingen en hebben gesprekken gevoerd met de doelgroep.

Financiële consequenties

Voor het opstellen van de visie is vanuit het programma Meedoen is een budget van 115.000 euro nodig voor de inzet van een projectmanager, communicatie adviseur, onderzoek expertise (K&V) en voor het organiseren van communicatiemomenten en bijeenkomsten. Over het jaar 2024 vallen er middelen vrij (resultaat Oekraïense opvanglocaties) naar de algemene middelen vanuit programma Meedoen. Voorstel is om 115.000 euro uit het resultaat beschikbaar te stellen na de vaststelling van de eindejaar prognose 2024 in maart 2025.

Betrokkenheid raad

Via raadsmededelingen (2024-549 en 2024-449) is de raad geïnformeerd over de ontwikkeling, het proces en planning om te komen tot een beleidskader voor vluchtelingen opvang en huisvesting. De eerste stap wordt nu gezet met het ter vaststelling aanbieden van deze uitgangspuntennotitie. Hiermee kan de raad richting geven aan de uiteindelijke visie, die we voor de zomer 2025 ter vaststelling aanbieden aan de raad.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König